

Rašytojas ir žurnalistas Kazimieras Čibiras. Gyvenimas paskirtas Lietuvai

Asta PETRAITYTĖ-BRIEDIENĖ

Nenuilstančiu kovotoju už Tėvynės laisvę ir pasaulio lietuviu galima pavadinti Kazimierą Čibirą, žmogų, kuris „pusę savo 63 metų gyvenimo praleido ne Lietuvoje, bet visas jo darbas buvo skirtas Lietuvai“[\[1\]](#). Negausios žurnalisto ir rašytojo biografinės detalės, kurias padėjo rekonstruoti lietuvių išėivijos spauda[\[2\]](#), atskleidžia kuklaus ir gero žmogaus didelius darbus.

Čibiras gimė 1911 m. birželio 5 d. Kūjiškėje (Daugėlišio valsčiuje, anuomet priklausiusiam Švenčionių apskričiai). Čia jis mokėsi Daugėlišio mokykloje, vėliau Švenčionių lietuvių gimnazijoje, į kurios stojamuosius egzaminus nuvedė sesuo. Pats K. Čibiras yra pasakojęs: „Mane basą, prastu naminiu švarkeliu apsirengusį vedė mano sesuo laikyti pirmųjų egzaminų į Švenčionių lietuvių gimnaziją. <...> Sesuo tada man pasakė: „Nenusimink, jei neišlaikytum egzaminų. Aš vis tiek tau padėsiu. Aš eisiu pas žmones už tarnaitę, uždirbsiu, kad galėčiau tau padėti. Nesvarbu kuo tu būsi, man svarbu tik viena, kad tu būtum žmogus, geras žmogus...““[\[3\]](#) Baigęs gimnaziją, kurioje vienu metu dirbo jo dėdė kunigas Kristupas Čibiras, aktyvus Vilniaus krašto visuomenės veikėjas, K. Čibiras išvyko į Vilnių. Enciklopediniai įrašai liudija, kad jis mokėsi Vilniaus mokytojų seminarijoje (čia taip pat dirbo dėdė kunigas), kurią 1927 metų rudenį uždarė lenkų okupacinė valdžia. Vėliau, „1928 m. pradžioje, įkalbintas draugų, [K. Čibiras] slaptai perėjo demarkacijos sieną ir persikėlė į nepriklausomą Lietuvą“[\[4\]](#).

Apsistojęs K. Čibiras Marijampolėje, Marijonų vienuolyne (Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo vardo kongregacija). 1930–1934 m. jis dirbo Marijonų kongregacijos leidžiamo savaitraščio „Šaltinis“ redakcijoje, kur „pradėjo nuo korektoriaus – klaidų taisytojo“[\[5\]](#). 1933 m. K. Čibiras jau buvo daugumos „Šaltinio“ numerių redaktoriumi. 1934 m. rudenį K. Čibiras kartu su vargonininku Pranu Naruševičiumi išvyko į Londoną, į čia besikuriančią lietuvių marijonų

bendruomenę: „1934 m. spalį buvo atsiųsti du marijonų broliai <...> Brolių atvykimas buvo būtinas dėl kanonų reikalavimo kiekvienam vienuoliui gyventi bendruomenėje - nesant kitokios galimybės, bent mėnesį per metus. Pagal kanonus, vienuolyne privalėjo gyventi mažiausiai trys įžadus davę vienuoliai (vienas jų, vyresnysis - būtinai kunigas).“[\[6\]](#) Londone K. Čibiras dėstė lietuvių kalbos kursuose, bet trumpai, nes čia neužsibuvo, nepritapo ir jau 1935 m. grįžo į Lietuvą. Kitus ketverius metus (1936-1940) K. Čibiras buvo Kauno Kristaus Prisikėlimo bažnyčios Statybos komiteto reikalų vedėju („dirbo iki bolševikų atėjimo, organizuodamas lėšų telkimą, važinėdamas po Lietuvą su paskaitomis ir aiškinimais apie reikalą tokią paminklinę bažnyčią laikinojoje Lietuvos sostinėje pastatyti. Tą darbą dirbo su dideliu pasisekimu.“[\[7\]](#)). Tačiau organizacinė veikla neatitraukė K. Čibiro nuo, regis, širdžiai mielesnės veiklos - nuo rašymo. Dar 1933 metais jis redagavo straipsnių rinkinį, tai yra pirmus pasakojimus apie arkivyskupą Jurgį Matulaitį[\[8\]](#), 1937 metais - apie Mariją Pečkauskaitę[\[9\]](#), taip pat trumpą, 15 puslapių apimties pasakojimą „Spauda XX amžiaus idėjų kovose“, kuris buvo išleistas 1938 metais Bostone[\[10\]](#), ir kiek ilgesnį - „Urbi et orbi: nepaprastas eilėraščių rinkinys: poezijos formos išlaisvinimo, atnaujinimo ir pritaikymo prie šių dienų gyvenimo reikalavimų klausimo pavyzdys / Kazio Čibiro-Liaudaičio kūrybos pavyzdžiai“ (išleistas 1939 m. Vilniuje poezijos mėgėjų lėšomis)[\[11\]](#).

Tragiškos permainos Lietuvoje palietė ir K. Čibirą. Kaip ir dauguma to meto lietuvių, 1940 metais K. Čibiras iš tėvynės pasitraukė gelbėdamas savo gyvybę: „Pabėgo iš savo mylimosios Lietuvos tikrai stebuklingu būdu. Komunistai buvo apsupę jo pasislėpimo namelį. Obelin įlipę jį vaktavo. Tačiau vakarienės metu gaudytojai nuėjo. Ir Čibiras pabėgo iš tėvynės. Galima sau pamąstyti ką bėgimas reiškia tėvynainiui. Jis viską paliko. Gyvybę savo nešė. Ir tai kitų naudai.“[\[12\]](#) Nusigavęs iki Berlyno, K. Čibiras čia įsidarbino spaustuvėje ir toliau puoselėjo senus planus išvykti į JAV („dar prieš karą buvo pasiryžęs dirbti [išseivijos lietuviams] - ruošėsi vykti į JAV su paskaitomis“[\[13\]](#)). 1940 metų šv. Kalėdas K. Čibiras sutiko dar Berlyne, vėliau jas aprašė savo pasakojime: „Viskas praeis, viskas. Praeis visi vadai ir įžymybės. Praeis demokratijos. Praeis madingiausios teorijos ir doktrinos. Praeis sąjungininkai ir priešai. Ir pėdsakus jų istorijos dulkės apneš. Bet visada pasiliks Jis - tyliosios, šventosios nakties Viešpats, kuriam jau per tiek šimtmečių skamba šventovių varpai. Pasiliks „iki dienų pabaigos“ tik amžinasis sielų švyturys. Gloria in excelsis Deo!“[\[14\]](#) Kunigo marijono Jono Jeronimo Jakaičio rūpesčiu ir pastangomis K. Čibiras 1941 m. išvyko į Pietų

Ameriką, į Argentiną[15].

Kairėje: Argentinos lietuvių visuomenės veikėjai neseniai buvo susirinkę J. Gilvydžio namuose pasitarti veiklos reikalais. Sėdi iš kairės: Lietuvių Centro išd. A. Misiūnas, Lietuvių organizacijų ir spaudos tarybos pirm. J. Čikštas, Lietuvos atstovybės tarnautojas iš Montevideo K. Čibiras, Lietuvių Bendruomenės ir Tautos Fondo pirm. Ig. Padvalskis, Liet. Išlaisvint Centro Argentinoje pirm Z. Juknevičius. Stovi: Liet. Išlaisvinti Centro sekretorius ir Tautos Fondo išd. J. Gilvydis, Liet. Centro sekr. L. Lemberis, skautų vadas S. Babronis, Šv. Cicilijos choro vedėjas V. Rymavičius, Karių Sąjungos pirm. A. Balčiūnas. („Dirva“, 1960 m. gegužės 20 d.)

Vietos lietuviai K. Čibiro veiklos naudą pajuto iš karto, tik šiam atvykus į žemyną, nes likimas jį nubloškė į Buenos Aires, į ten veikusią Lietuvos pasiuntinybę, kuri K. Čibirui tapo ir darbo vieta, ir namais. Čia jis itin aktyviai ėmėsi žurnalistinio, informacinio ir propagandinio darbo. Dar 1940 m. buvo įkurtas Lietuvai išlaisvinti centras, kuris buvo nuolat remiamas Lietuvos pasiuntinio Pietų Amerikoje dr. Kazimiero Graužinio, teisininko dr. Henriko Lukoševičiaus, tėvų marijonų ir prie jų kiek vėliau prisijungusio K. Čibiro[16]. Centro rūpesčiu 1950 m. buvo išleistas K. Čibiro knyga „Diez años de martirio: la ocupación soviética de Lituania desde la perspectiva de un decenio“[17].

Pirmieji K. Čibiro tekstai ispanų kalba pasirodė dar vykstant karui ir buvo pasirašyti pasirinktu Casimiro Veraxo (Kazimiero Tiesa) slapyvardžiu (vienas spėjamų tokio pasirinkimo motyvų – saugumas, nes, kaip žinia, saugodamasis nuo sovietų teroro vardą, pavardę ir net tautybę buvo pakeitęs ne vienas iš krašto pasitraukęs lietuvis). Taip buvo užpildyta propagandos ispanų kalba niša, nes iki tol nebuvo nė vieno leidinio apie tragiškus įvykius Lietuvoje, nebuvo, pasak pasiuntinio dr. K. Graužinio, „tinkamo asmens, kuris galėtų iš karto ispaniškai parašyti“[18].

1943 metais išleidęs 25 puslapių apimties straipsnių rinkinį „La acción del comintern: serie de artículos publicados en „Criterio““[19], kitais metais K. Čibiras paskelbė itin solidžios apimties, 477 puslapių veikalą „Lituania entre fuego cruzado: ensayos sobre el destino de un país“[20]. Pasak lietuvių išėivijos spaudos, „tas apie Lietuvą Ispanų kalba veikalas [buvo] išsiuntinėtas aukštiesiems valstybių pareigūnams, diplomatams, universitetams, laikraštininkams ir kt. <...>

dėka Lietuvos Ministro Pietų Amerikai Dr. K. Graužinio moraliai ir materialiai paramai, yra didelė ir techniškai puikiai atrodo. Be to, labai svarbu, kad šią knygą apie Lietuvą išleido viena iš žymiausių Buenos Aires knygų leidyklų, kuri savo skyrius turi visame Pietų ir Centro Amerikos kontinente.“[21] Reikia pasakyti, kad K. Čibiro ir diplomato dr. K. Graužinio duetas buvo itin sėkmingas. Diplomatas apie šį sumanymą pasakojo: „Parašyti aš pats norėjau, bet dirbant Pasiuntinybėj tai labai sunku būtų įvykdyti, ypač gi greitu laiku. Todėl šį darbą pavedžiau iš Lietuvos čia atbėgusiam žurnalistui p. Čibirui, buvusiam „Šaltinio“ redaktoriui, o aš jo darbą peržiūrėsiu ir papildysiu. Parengę lietuvišką tekstą, tuojau jį versime ispanų kalbon.“[22] Šiandieninėje mokslinėje literatūroje pripažįstama, kad iš visų Lietuvos diplomatinės tarnybos narių, „diplomatų kaip realų leidybos rėmėją galima įvardyti tik K. Graužinį, padėjusį K. Čibirui išleisti P. Amerikoje knygas „Lituania entre Fuego Cruzado“ („Lietuva kryžminėje ugnyje“), „Europa o Genghis Khan?“ („Europa ar Čingischanas?“), „Detras de la Cortina de Hierro“ („Anapus geležinės uždangos“), „El Pais de las Cruces“ („Kryžių šalis“), „Komunizmas - Antikristo religija“, „Diez anos de Martirio“ („Dešimt metų kančios“)[23]. Visiškai atsidavęs savo darbui, K. Čibiras apie save sakė: „per daug kunigiškas, kad būtų pasauliečiu, ir per daug pasaulietis, kad būtų kunigu“[24]. Reikia pastebėti, kad K. Čibiro darbštumą ir kuklumą itin vertino: „Tai asmuo daugiausiai nusipelnęs Lietuvai informacijos srityje.“[25] Nes be išvardytų knygų, K. Čibiras paskelbė daugiau kaip 800 straipsnių Pietų Amerikos spaudoje[26], prisidėjo prie ELTOS informacinio biuletenio rengimo ispanų kalba[27], taip pat leidinio „Revista Baltica“ leidybos ir platinimo. Kitaip tariant, iš Vašingtono ar Vakarų Europos sostinių gautas žinias Lietuvos pasiuntinybė Pietų Amerikoje panaudodavo ir tai buvo medžiaga vietos laikraščių pirmiesiems puslapiams, pagrindiniams straipsniams lietuvių ir ispanų kalba[28]. Taip dviejų bendraminčių – dr. K. Graužinio ir K. Čibiro atkaklus darbas ranka rankon[29] pasiekdavo ir lietuvių, ir svetimųjų protus bei širdis, tekstai buvo cituojami, jai remtasi, o tai reiškia, kad buvo minimas ir Lietuvos vardas[30]. Diplomatas dr. K. Graužinis mirė 1962 m. birželio 5 d., per 51-ąją K. Čibiro gimtadienį.

Čibiro veikla Lietuvos diplomatinėje atstovybėje Pietų Amerikoje neapsiribojo vien rašto darbais. Kartu su kolegomis diplomatais jis prisidėdavo renkant pinigines šalpas ir labdarą, kurias organizuodavo arba jie patys, arba vietos lietuvių organizacijos, arba visi kartu. K. Čibirui tekdavo pavaduoti ir patį pasiuntinybės Pietų Amerikoje vadovą, jis sakydavo progines kalbas įvairiuose vietos lietuvių renginiuose, susiėjimuose, Vasario 16-osios minėjimuose.

Per Antrąją pasaulinį karą ir po jo vykę masiniai lietuvių pasitraukimai ir persikėlimai išjudino ir K. Čibirą. 1946 metais „gavęs įdomesnių ir geresnių pasiūlymų, jis išvyko Š. Amerikon“[\[31\]](#), persikėlė gyventi į Bostoną. Nuo 1947 kovo 10 d. jis buvo vienu iš vietos lietuvių laikraščio „Darbininkas“ redaktorių, (greta vyriausiojo redaktoriaus kun. dr. K. Urbonavičiaus ir redaktoriaus A. F. Kneižio, kun. Jono Bernatonio)[\[32\]](#), pats jame rašė. Be redakcinio darbo, K. Čibiras aktyviai įsitraukė į vietos lietuvių veiklą. Gandas apie 1946–1947 metų sandūroje (gruodžio 29–sausio 1 d.) skaitytas jo paskaitas lietuvių kolonijose pasklido greitai. Kalbėta apie jo sklandžią, aišką, argumentuotą kalbą. Pagrindinė K. Čibiro paskaitų tema buvo tiesa apie sovietinį komunizmą[\[33\]](#). Vieną jo paskaitą „Komunizmo Kova Prieš Katalikybę“ buvo nutarta išleisti kaip brošiūrą[\[34\]](#), kuri pasirodė 1948 metais kiek koreguotu pavadinimu – „Komunizmas: Antikristo religija“[\[35\]](#). 64 puslapių apimties brošiūra buvo platinama šimtais egzempliorių[\[36\]](#).

„Darbininko“ redakcijoje K. Čibiras dirbo kiek mažiau nei metus[\[37\]](#), nes nusprendė sugrįžti į Pietų Ameriką. Bostono lietuviai išleido K. Čibirą pagerbdami jį iškilmingu banketu[\[38\]](#), kuriame dalyvavo apie 200 žmonių[\[39\]](#), ir didžiai apgailestaudami: „Išleidžiam gerą žmogų – puikų kalbėtoją, sumanų redaktorių ir pirmos rūšies rašytoją. Gaila, kad p. Čibiras mus apleidžia. Pasiliks didelė spraga „D-ko“ skiltyse ir, deja, nebežinia ar ta spraga duosis užpildoma. Jo vedamieji pasirašyti „Č.“ buvo tikra reveliacija mūsų gana skurdžioj žurnalistikoj.“[\[40\]](#) Ne paslaptis, kad jis, „palikdamas geresnes gyvenimo sąlygas vyksta į prastesnes, nes žinąs, kad ten galėsias daugiau Lietuvai naudos padaryti, gindamas ispanų kalba einančioj spaudoj Pietinėj Amerikoje Lietuvos vardą ir reikalus“[\[41\]](#). Tiesa, „buvo visaip bandyta ilgesnį laiką jį čia [Bostone] apgyvendinti, bet jo įrodymai buvo tokie svarbūs, kad noroms – nenoroms teko su jais sutikti. Ten, kur jis vyksta, yra daug lietuvių, kurie neturi tikro to žodžio prasmėj, vado. <...> Tie palikę be vado lietuviai kenčia dvasinį skurdą. Jų spauda yra Bažnyčios ir Tėvynės priešų žinioje. Jie duodasi lengvai suviliojami ir tampa bejėginga, verta pasigailėjimo, bolševikinės propagandos auka.“[\[42\]](#) Taigi, K. Čibiras grįžo į Pietų Ameriką, į Argentiją, kur ir jo pastangomis nuo 1948 m. rugsėjo buvo pradėtas leisti mėnesinis žurnalas „Laikas“ (ėjo iki 2002 m.). Bet Buenos Airėse K. Čibiras neužsibuvo – jau tų pat metų liepą vietos lietuviai jam surengė išleistuves į Urugvajų[\[43\]](#). K. Čibiras išvyko į sostinę, kur ten esančioje Lietuvos pasiuntinybėje pradėjo eiti spaudos atašė pareigas ir tuo pat metu dirbti Montevidėjaus Lietuvai išlaisvinti centre. Vietos spaudoje minima, kad K. Čibiras

apsigyveno Antano ir Emilijos Brazių namuose[44].

Gyvendamas ir dirbdamas Montevidėje K. Čibiras išleido dar kelias knygas ispanų kalba ir nuolat rašė straipsnius į vietos spaudą. Joje rašoma: „Žinomas mūsų rašytojas Kazimieras Verax (Kazys Čibiras) gyvenantis Pietų Amerikoje, eilė metų sėkmingai dirbuojasi ispanų kraštuose populiarindamas Lietuvos vardą ir ryškindamas bolševikų vykdomo genocido metodus. Šiuo metu K. Verax atidavė spaudai savo naują knygą „El Imperio del Genocidio“ („Genocido Imperija“), kuri yra spausdinama Kolumbijoje ir žada pasirodyti dar šią vasarą.“[45] Beveik 140 puslapių knyga buvo išleista 1954 metais. Kitais metais K. Čibiras išleido 62 puslapių knygą „Lituania y la URSS: La invasión soviética desde la perspectiva de un quindenio, 1940-1955“. Ji taip pat buvo pasirašyta Casimiro Veraxo slapyvardžiu. K. Čibiro knygos buvo virtusios dovanomis prezidentams, ministrams, diplomatams[46]. Dovanojama buvo tam, kad kuo daugiau žmonių sužinotų apie Lietuvą ištikusią tragediją. Kitaip tariant, knygos buvo panaudojamos kaip propagandos įrankis, kurio svarbiausia paskirtis – atskleisti tiesą, demaskuoti sovietinį melą: „Jis pralaužė užtvaras ir išgarsino Lietuvos vardą ispaniškai kalbančiųjų pasaulyje. Be daugybės straipsnių Buenos Aires katalikų dienraštyje „El Pueblo“, Montevideo „El Dia“ ir Caracas, Venesuelos žurnale „La Religion“, kuriuose jis yra išspausdinęs daugiau kaip porą šimtų Lietuvos reikalus ginančių straipsnių, jis dar rašydavo Argentinos „La Razon“, Urvajaus „El Pais“ ir kituose politiniuose dienraščiuose, kurie nevisuomet buvo palankūs jiems nežinomos Lietuvos reikalams.“[47]

Neapleido K. Čibiras ir organizacinės veiklos. Jo ir jo bendražygių dėka 1960 metais buvo pradėti organizuoti Pietų Amerikos lietuvių kongresai („Argentinos lietuviai prieš 15 metų nutarė organizuoti Pietų Amerikos kongresus visų Pietų Amerikos lietuvių bendrai kultūrinei veiklai jungti. Kongresų iniciatoriais buvo Kazimieras Čibiras, Lietuvos atstovybės Urugvajuje spaudos atache, Zeferinas Juknevičius, Vaclovas Rymavičius, J. Gvildys ir kt.“[48]). Jo vardą galima nesunkiai rasti daugelio Pietų Amerikos lietuvių katalikiškų organizacijų, jų rengiamų labdaros, proginių minėjimų, kitų renginių sąrašuose. Kartkartėmis lankydamasis JAV, jis skaitė paskaitas, dalyvaudavo įvairių organizacijų suvažiavimuose, seimeliuose, susiėjimuose.

Čibiras mirė 1974 m. rugpjūčio 11 d. ir kitą dieną buvo ten pat Montevideo palaidotas. Kaip buvęs Lietuvių krikščionių demokratų sąjungos atstovas Urugvajuje, K. Čibiras „prieš savo mirtį spėjo pasiūsti Tarybos sesijai atmintinus

sveikinimus“[49] (LKDS Tarybos sesija įvyko 1974 m. rugpjūčio 17 d. Čikagoje). Kaip rašė ano meto spauda, tai buvo „nuostolis Lietuvos diplomatinei tarnybai ir Lietuvos reikalų propagandai“[50].

Gilaus tikėjimo, kuklus, diplomatiškas, ištarto ir užrašyto žodžio meistras, idealistas, rašytojas ir žurnalistas K. Čibiras žinojo ir sakė, kad „Lietuvos širdis tikrai nemirs, kol tikėsime jos laisvės prisikėlimą ir jos kristoforiškąją pašaukimą“[51]. Jo amžininkų širdyse jis liko geras žmogus, idėjos žmogus, „kuris gyveno tuo, ką tikėjo, ir kitiems skiepijo tai, ką pats norėjo įvykdyti“[52].

[1] „A.A. Kazimieras Čibiras. 1911.VI.5-1974.VIII.11“, *Darbininkas*, 1974 m. rugpjūčio 30 d., Nr. 35, p. 1.

[2] Šio teksto autorė dėkoja lietuvių išeivijos periodikos leidėjams ir platintojams, ypač <http://www.spauda.org/> už prieigą.

[3] Lukoševičius, Henr., Dr., „Žmogus, kuris Laimi Galingųjų Širdis Lietuvai. Rašytojo Kazimiero Čibiro 25 metų spaudos darbo sukakties proga“, *Draugas*, 1950 m. lapkričio 11 d., Nr. 262 (Nr. 60), p. 6.

[4] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui amžinybėn iškeliauvus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.

[5] Ten pat.

[6] Laukaitytė, Regina, *Londono lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčios šimtmetis*, Vilnius: Lietuvių Katalikų Mokslo akademija, 2018, p. 134.

[7] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui amžinybėn iškeliauvus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.

[8] *Arkivyskupas Jurgis Matulevičius*, Marijampolė: Marijonų spaustuvė, 1933.

[9] Čibiras, Kazimieras, *Gyvenimo menininkė: didieji žurnalai apie gyvenimo menininkę Mariją Pečkauskaitę-[Šatrijos Raganą]*, Marijampolė: Marijonų spaustuvė, 1937.

[10] Čibiras, Kazimieras, *Spauda XX amžiaus idėjų kovose*, Bostonas: spauda „Darbininko“, 1938.

[11] Čibiras, Kazimieras, *Urbi et orbi: nepaprastas eilėraščių rinkinys: poezijos formos išlaisvinimo, atnaujinimo ir pritaikymo prie šių dienų gyvenimo reikalavimų klausimo pavyzdys / Kazio Čibiro-Liaudaičio kūrybos pavyzdžiai*, Wilno: drukarnia „Patria“, 1939.

[12] „Tremtinio išleistuvės“, *Darbininkas*, 1947 m. gruodžio 19 d., Nr. 95, p. 7.

[13] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui amžinybėn iškeliauvus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.

[14] Čibiras, K., „Neužmiršamos Kalėdos. Iš praeities užrašų.“, *Darbininkas*, 1947 m. gruodžio 23 d., Nr. 96, p. 11.

[15] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui amžinybėn iškeliauvus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.

[16] Gilvydis, J., „Argentinios lietuviai. Lietuvai Išlaisvinti Centras Argentinoje“, *Dirva*, 1950 m. spalio 26 d., Nr. 43, p. 2.

[17] Casimiro Verax, *Diez años de martirio: la ocupación soviética de Lituania desde la perspectiva de un decenio*, Buenos Aires: F. Ramanauskas, 1950.

[18] Nr. 241. K. Graužinio laiškas A. Smetonai, [be datos], *Antano Smetonos korespondencija 1940-1944*, Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 1999, p. 352.

[19] Verax, K., *La acción del comintern: serie de artículos publicados en „Criterio“*, Buenos Aires: Club de Lectores, 1943.

[20] Casimiro Verax, *Lituania entre fuego cruzado: ensayos sobre el destino de un país*, Buenos Aires: Alberto Moly, 1944.

[21] Nakutis, Juozas, „Iš Argentinos padangės. Išleido ir Platina Knygą Pietų Amerikoje, kaip Platina „Timeless Lithuania“, *Dirva*, 1945 m. kovo 23 d., Nr. 12, p. 4.

[22] Nr. 241. K. Graužinio laiškas A. Smetonai, [be datos], *Antano Smetonos korespondencija 1940-1944*, Kaunas: Vytauto Didžiojo universiteto leidykla, 1999, p. 352.

[23] Misiūnas, Remigijus, *Lietuva prieš LTSR. D. 2: 1945-1952*, Vilnius: Bonus

Animus, 2010, p. 290.

[24] Lukoševičius, Henr., Dr., „Žmogus, Kuris Laimi Galingųjų Širdis Lietuvai. Rašytojo Kazimiero Čibiro 25 metų spaudos darbo sukakties progą“, *Draugas*, 1950 m. lapkričio 11 d., Nr. 262 (Nr. 60), p. 6.

[25] Bačkis, Stasys Antanas, *Lietuvos diplomatinė tarnyba (1940 06 15 - 1990 03 11)*, Vilnius: Vilniaus Pedagoginio universiteto leidykla, 1999, p. 23.

[26] „Mirė Kazys Čibiras“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 20 d., Nr. 194, p. 1.

[27] Bačkis, Stasys Antanas, *Lietuvos diplomatinė tarnyba (1940 06 15 - 1990 03 11)*, Vilnius: Vilniaus Pedagoginio universiteto leidykla, 1999, p. 23.

[28] Verax. C., „Ya Andan escasos de esclavos los sovieticos“, *Laisvoji Lietuva*, 1948 m. lapkritis, Nr. 9 (44), p. 3-4.

[29] Dambra, Vytautas Antanas, „Neįvykdytas noras. Kazimiero Graučinio šimtmetis“, *Draugas*, 1998 m. spalio 24 d., Nr. 156 (38), p. 1-2.

[30] Lukoševičius, Henr., Dr., „Žmogus, Kuris Laimi Galingųjų Širdis Lietuvai. Rašytojo Kazimiero Čibiro 25 metų spaudos darbo sukakties progą“, *Draugas*, 1950 m. lapkričio 11 d., Nr. 262 (Nr. 60), p. 6.

[31] Petraitytė-Briedienė, Asta, *Diplomatas dr. Kazimieras Graučinis*, Vilnius: Versus, 2018, p. 189.

[32] „Naujas Darbininkas“, *Darbininkas*, 1947 m. kovo 11 d., Nr. 19, p. 1.

[33] „Lietuvių Katalikų Seimelis Buvo Sekmingas“, *Darbininkas*, 1947 m. vasario 25 d., Nr. 15, p. 1.

[34] Vaitiekūnas, J., kun., Dvasios Vadas, Daukantas, A., Pirm., Jakutis, B., Rašt., „Naujosios Anglijos ALRK Federacijos Apskričio Valdybos pranešimas“, *Darbininkas*, 1947 m. kovo 7 d., Nr. 18, p. 6.

[35] Čibiras, K., *Komunizmas: Antikristo religija* : paskaita, Boston, Mass.: P. M. Juras, 1947.

[36] „Lankėsi Tolimi svečiai“, *Darbininkas*, 1947 m. birželio 24 d., Nr. 47, p. 7.

- [37] Rap., „Įspūdingos Žurnalisto K. Čibiro Išleistuvės - Pagerbtuvės“, *Darbininkas*, 1948 m. sausio 9 d., Nr. 2, p. 7.
- [38] „Žurnalisto K. Čibiro Išleistuvės“, *Darbininkas*, 1947 m. gruodžio 19 d., Nr. 95, p. 7.
- [39] Rap., „Įspūdingos Žurnalisto K. Čibiro Išleistuvės - Pagerbtuvės“, *Darbininkas*, 1948 m. sausio 9 d., Nr. 2, p. 7.
- [40] K., „Kazimieras Čibiras“, *Darbininkas*, 1947 m. gruodžio 30 d., Nr. 97, p. 2.
- [41] Rap., „Įspūdingos Žurnalisto K. Čibiro Išleistuvės - Pagerbtuvės“, *Darbininkas*, 1948 m. sausio 9 d., Nr. 2, p. 7.
- [42] K., „Kazimieras Čibiras“, *Darbininkas*, 1947 m. gruodžio 30 d., Nr. 97, p. 2.
- [43] P. K. B., „K. Čibiro išleistuvės“, *Laikas*, 1948 m. rugsėjis, Nr. 1, p. 16.
- [44] Montevidietis, „Verax įkurtuvės.“, *Laikas*, 1948 m. rugsėjis, Nr. 1, p. 16.
- [45] „Žinomas mūsų rašytojas Kazimieras Verax“, *Dirva*, 1953 m. gegužės 14 d., Nr. 20, p. 2.
- [46] „Urugvajaus Lietuviai Aplankė Valstybės Prezidentą Ir Prašė Jo Paramos Lietuvos Laisvei Atstatyti“, *Laisvoji Lietuva*, 1946 m. liepa, Nr. 7 (19), p. 4-5.
- [47] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui amžinybėn iškeliavus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.
- [48] A. S., „Argentinos lietuviai su savo tauta. Pietų Amerikos lietuvių praeitin ir ateitin žvelgiant“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 6 d., Nr. 182, p. 5.
- [49] „Lietuvių Krikščionių Demokratų S-gos Tarybos sesija“, *Dirva*, 1974 m. rugsėjo 18 d., Nr. 69, p. 2.
- [50] „A.A. Kazimieras Čibiras. 1911.VI.5-1974.VIII.11“, *Darbininkas*, 1974 m. rugpjūčio 30 d., Nr. 35, p. 1.
- [51] Čibiras, K., „Dvasinė mobilizacija Lietuvai gelbėti“, *Darbininkas*, 1947 m. vasario 25 d., Nr. 15, p. 3.
- [52] Ambr., Ant., „Kovoj už Lietuvą ispaniškam pasauly. Kazimierui Čibirui

amžinybėn iškeliauvus“, *Draugas*, 1974 m. rugpjūčio 27 d., Nr. 200, p. 5.

pasauliolietuvis.lt

„Pasaulio lietuviai ir Lietuva“

Mielai pasidalysime svetainėje skelbiamais tekstais ir nuotraukomis, tik prašome nurodyti informacijos šaltinį ir autorius.

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

